

Příloha č. 3: Přepis rozhovoru

Vliv EV na formování osobnosti žáka z pohledu pedagogického pracovníka

Přepis rozhovoru k diplomové práci

1. Máte pocit, že ovlivňujete své žáky nejen po stránce vědomostní ale i po stránce lidské, tedy že nějakým způsobem formujete jejich osobnost?

Jsem názoru, že kdokoli před děti předstoupí, tak ovlivňuje jejich osobnost. I v předmětech, které jsou naukové, tak tím, jaký pedagog je on sám, již ovlivňuje své žáky. Ctím-li určité hodnoty, odrážejí se v mé práci a děti mou práci vnímají – např. do jaké míry jsem upřímná, důsledná, zda dodržím své slovo, zda se snažím jednat bez předsudků apod. Předmět Etická výchova, který má hodnoty jako svou podstatu, je tedy podle mého názoru předurčen k ovlivnění osobnosti.

2. Působíte takto na žáky cíleně nebo je to přirozenou součástí vyučovacího procesu?

Některé hodiny jsou přesně zaměřeny cíleně působit, zároveň si myslím, že většina aktivit je postavena tak, že na děti působí přirozeně jako součást vyučovacího procesu. Domnívám se, že nenaleznu aktivitu, kde bych toto uměla přesně oddělit a vymezit.

3. Je pro Vás důležité předávat žákům nejen znalosti, ale podílet se i na formování jejich osobnosti a jejich názorů?

V rámci hodin Etické výchovy považuji za velmi důležité hlavně nabídku/podněty/inspiraci k zamyšlení se a touto cestou formovat sám svou osobnost, své názory.

4. Zkuste se zamyslet, jakým způsobem formujete jejich osobnost?

Částečně jsem odpověděla již v předchozí odpovědi. Aktivity, které dětem nabízím, vedou k přemýšlení, zamyšlení, hledání odpovědí, naslouchání jak to mají druzí a to vše může formovat osobnost. Děti mohou vnímat své reakce a reakce druhým při spolupráci, vnímat, co mají společné a odlišné. Někdy dětem nabízím příběhy, které je mohou inspirovat či motivovat. Každá aktivita přináší zkušenost o sobě i druhých a to vše může osobnost žáka formovat.

5. *Co konkrétně chcete žákům předat?*

Opět se odpověď promítá v předchozích. Chtěla bych jim předat podněty k zamyšlení a nalezení svých názorů, porozumění sobě a přemýšlení o hodnotách. Zároveň zážitky, které v rámci jiných předmětů běžně nezažijí a v neposlední řadě i typ hodin které jsou netradiční, pohodové, sdílející.

6. *Napadají Vás i jiné způsoby, jak by bylo možné působit na osobnost žáka a dále ji formovat?*

Jednoznačně vlastním příkladem. Sdílet s nimi své životní zážitky/zkušenosti. Nabízet jim aktivity, které je mohou obohatit. Dále jim naslouchat, mluvit s nimi, zajímat se o ně, projevit jim zájem. Mám velmi v oblibě působení a žáky mimo budovu školy.

7. *Proč tyto způsoby nevyužíváte?*

Snažím se využívat, dle možností školy a jednotlivé třídy. Komunikuji o těchto způsobech s kolegy, aby využily větší možnosti v rámci svých třídnických kompetencí (třídnické hodiny/výlety/exkurze...).

8. *Jak moc důležitým aspektem je pro Vás formování osobnosti žáka?*

Velmi důležitým, ať už se žák uplatní v jakékoliv oboru, je podstatné, jaký je člověk, jaké ctí hodnoty.

9. *Myslíte si, že by měla být EV začleněna jako samostatný předmět do ŠVP každé školy? Pokud ano, v jakém rozsahu a proč? Pokud ne, proč?*

Domnívám se, že ano za předpokladu kvalitního vedení tohoto předmětu. Minimálně 1x za povinnou školní docházku (jeden ročník, jedna hodina týdně, popř. 2 hodiny za 14 dní). Ideálně se mi líbí koncept škol, kde vyučují Etickou výchovu od 1. do 9. třídy, např. v rámci třídnických hodin, ideálně jako předmět EtV pevně v rozvrhu.

10. *Jakým způsobem je EV zastoupena na Vaší škole? Je EV samostatným předmětem nebo je součástí jiných vyučovaných předmětů?*

7. ročník – 1x za 14 dní dvě hodiny (plus doplněno náplní třídnických hodin od 1. do 9. ročníku dle volby třídního učitele).

11. Je EV součástí jiných předmětů i přes to, že je samostatným předmětem? Pokud ano, jakých a jakým způsobem?

Částečně součástí ORv a TH.

12. V jakých ročnících výuka EV, jakožto samostatného předmětu, probíhá?

7. ročník

13. Jaká hodinová dotace je EV přidělena a je z Vašeho pohledu dostačující?

1 hodina týdně. Považuji ji za minimální. Dostačující podle mě není, ovšem jsem velmi vděčná, že je.

14. Jste spokojena s tím, jak probíhá výuka EV na Vaší škole? Případně, kde vidíte prostor pro zlepšení.

Spokojená jsem. Vedení školy tento předmět podporuje, včetně vzdělání pedagogů. Prostor pro zlepšení vidím v dalším vzdělávání pedagogů, tandemové výuce a inspiraci z jiných škol.

15. Co je charakteristické pro Vaše hodiny EV, bez čeho by nemohly fungovat?

Vlídnost, prostor pro děti, nabídka zajímavé aktivity, pohodová atmosféra, sdílení.

16. Vnímáte, zda je ve výuce EV větší prostor pro působení na žáky? Svou odpověď, prosím, zdůvodněte.

Rozhodně vnímám, že prostor je. Na žáky působím svou prací s nimi, ať učím jakýkoliv předmět.

17. Nikde není pevně dána jedna metoda, kterou EV vyučovat, zatímco spektrum metod, které se nabízejí, je velmi otevřené. Jakou metodu/ jaké metody používáte nejraději?

Pracuji v komunitním kruhu, ráda s dětmi vedu dialog, pracuji s kartami. Slovní metody (práce s textem/rozhovor) a názorně demonstrační praktiky (předvádění a pozorování).

18. Jaké je úskalí, slabá stránka, této metody/ těchto metod?

Kázeň dětí a jejich rozpoložení.

19. *Všechny metody výuky určitě nejsou pro žáky stejně příjemné a oblíbené. Máte vyzorované, které metody výuky se setkávají s úspěchem nejčastěji?*

Hravé aktivity, kde se pobaví, zasmějí.

20. *Jaké metody shledáváte jako nejefektivnější ve formování osobnosti žáka?*

Vlastní zážitek/prožitek.

21. *Stejně, jako jsou rozmanité metody výuky, které lze v EV využít, jsou rozmanité i formy výuky. Měla bych velmi podobné dotazy k ní. Jaká forma výuky EV se Vám nejvíce osvědčuje?*

Komunitní kruh, využití skupinové práce.

22. *Je totožná s tou, kterou používáte nejraději?*

Ano.

23. *Jaké je úskalí, slabá stránka, této formy/ těchto forem?*

Opět kázeň a nálada ve třídě. Zároveň klima třídy obecně. Je potřebné zohlednit, zda třída neřeší nějaké obtížné vztahové problémy, případně neprochází svým vnitřním procesem změny.

24. *Jaké formy shledáváte jako nejefektivnější ve formování osobnosti žáka?*

Nelze jednoznačně odpovědět, opět záleží na podmínkách ve třídě.

25. *Kdybyste mohla jmenovat dva největší přínosy výuky EV, co by to bylo?*

Podněty pro děti k zamyšlení a formování jejich hodnotového systému.

26. *Jaké je podle Vás hlavní pozitivum začlenění EV do ŠVP školy?*

Předmět, který se zabývá oblastmi, které jsou důležité a nelze jim věnovat dostatek prostoru v rámci jiných předmětů.

27. *Moje poslední otázka, cílem EV je vychovat prosociálně jednajícího jedince s dobrým charakterem, jednoduše řečeno formovat morálně smýšlející jedince. Myslíte si, že je tento cíl realizován neboli pozorujete vliv EV na žácích?*

Domnívám se, že nabízené podněty se mohou projevit až později. Rozhodně je cíl realizován, i když není zcela doložitelný a ihned znatelný. Zároveň ne u všech žáků, záleží na jejich motivaci a otevřenosti.